

RESILIENCE

e-ISSN: 2602-4667

Eskişehir Teknik Üniversitesi

Resilience

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/resilience>

Kent Dirençliliği Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses on Urban Resilience

Hakan GÜNDÜZ^{1,*} , Tamer EREN¹ ¹Kırıkkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 71100, Kırıkkale, Türkiye

Öne Çıkanlar / Highlights

- Kent dirençliliği konusunda 41 lisansüstü tez çalışması incelenmiştir
- İncelenen lisansüstü tezlerin kullanılan yöntem, yayım yılı, türü, danışman ünvanı, bilim alanı, üniversite ve anahtar kelimeler çerçevesinde sınıflandırılması
- An examination of 41 postgraduate thesis studies on urban resilience
- Classification of the analysed postgraduate theses according to the method used, year of publication, type, supervisor degree, field of science, university and keywords

Makale Bilgisi / Article Info

Gönderim / Received:

21/02/2024

Kabul / Accepted:

13/05/2024

Anahtar Kelimeler

Kent Dirençliliği,
Bibliyometrik Analiz,
Dayanıklılık,
Afet Direnci

Keywords

Urban Resilience
Bibliometric Analysis
Resilience
Disaster Resilience

Özet

Kent Dirençliliği kavramı son yıllarda yapılan akademik çalışmalarda sıklıkla görülmektedir. Bu kavram özellikle şehir ve bölge planlaması ana bilim dalında görüldüğü gibi afet direnci belirleme çalışmalarının yapıldığı diğer bilim dallarında da kullanılmaktadır. Bu çalışma, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi Elektronik Arşivi (Yöktez) veri tabanında yer alan "kent dirençliliği" ile ilgili yapılan çalışmaları bibliyometrik açıdan incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu çerçevede, Yöktez üzerinden yıl sınırlaması olmadan "urban resilience" ifadesi taranmış olup toplamda 41 lisansüstü tez çalışması bulunmuştur. Bu çalışmalar üzerine yapılan analiz kapsamında şehir dirençliliği ile ilgili en fazla çalışmanın 2023 yılında yapıldığı ve yapılan çalışmaların çoğunun yüksek lisans tezi olduğu görülmüştür. Ayrıca bu konu ile ilgili en çok şehir ve bölge planlama ana bilim dalında lisansüstü tez çalışmasının yapılmış olduğu tespit edilmiştir. Çalışmalar kullandıkları yöntemler, çalışıldıkları üniversite gibi konularda da tasnif edilmiştir. Bu konuda yapılan lisansüstü tezlerin anahtar kelimeleri de incelenmiş ve en fazla çalışılan konuların "afet, kent tasarımı, kentsel direnç, sürdürülebilirlik, planlama, iklim değişikliği, akıllı kent, direnç" olduğu belirlenmiştir.

Abstract

Urban Resilience appears frequently in academic articles in recent years. This concept is especially used in the main branch of science in the city and region planning as well as other branches of science examining the determination of disaster resilience. This study was conducted to examine the studies on "urban resilience" in the data of the National Thesis Center Electronic Archive (Yöktez) of the Council of Higher Education from a bibliometric perspective. Meanwhile, the "urban resilience" statement was scanned through Yöktez without any year limitation, and there are a total of 41 postgraduate thesis studies. Within the scope of the analysis made on these studies, it was seen that the largest number of master's theses about urban resistance occurred and were written in 2023. In addition, it has been determined that most postgraduate thesis studies on this subject are carried out within the scope of urban

and regional planning. Studies are also classified with respect to their methodologies the university where they were studied. The keywords of postgraduate theses on this subject were also examined and the most studied topics were determined as "disaster, urban design, cooling resistance, sustainability, planning, climate change, smart city, resilience".

1. GİRİŞ

Dirençlilik kelimesi İngilizcede “resilience” olarak da kullanılmaktadır. Latince kökeni itibari ile geri dönmek veya geri yansımak anlamlarını taşımaktadır. Bazı bilim dallarında ise olağanüstü bir duruma maruz kalan herhangi bir nesnenin orijinal haline dönmesi olarak da kullanılmaktadır. Kent dirençliliği ise, şehirlerin olağanüstü durumlara karşı dayanma ve yeniden toparlanma yeteneği olarak ifade edilebilir.

Ülkemiz toplam yüzölçümünün sadece %1,6'sını oluşturan yoğun kent olarak sınıflandırılan yerleşim yerlerinde 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 57 milyon 934 bin 583 kişi yaşamaktadır. Diğer bir ifadeyle Türkiye nüfusunun %67,9'u söz konusu yerleşim yerlerinde ikamet etmektedir. Kırsal olarak sınıflandırılan ve Türkiye yüzölçümünün %93,5'ini oluşturan yerleşim yerlerinde toplam nüfusun %17,3'ü ikamet ederken, orta yoğun kent olarak sınıflandırılan ve ülke yüzölçümünün %4,9'unu oluşturan yerleşim yerlerinde nüfusun %14,8'inin ikamet ettiği görüldü. (TUİK web sitesi)

TUİK verilerinden de görüldüğü üzere nüfusun büyük kısmı kent olarak sınıflandırılan alanlarda yaşamaktadır. Bu nüfusun önümüzdeki yıllarda artacağı öngörülmektedir. Bu nedenle kentlerle ilgili problemlerin artacağı tahmin edilmektedir. Yaşanabilecek sıkıntılar doğal afetler kaynaklı olabileceği gibi artan nüfustan kaynaklanacak sorunlar da çözülmesi gereken alanlar olarak karşımıza çıkacaktır. İnsan kaynaklı faaliyetlerin doğal çevreye olumsuz etkisi gözlenmektedir.

Bu nedenler kentsel dirençlilik konusunu gündemin önemli konularından biri haline getirmiştir. Son yıllarda bu konu ile ilgili bilimsel çalışmalarda da artış gözlenmiştir. Bu makale konusu olan kentsel dirençlilik ile ilgili lisansüstü çalışmalarda da artış gözlenmiş olup bu durum sayısal olarak Şekil 1’de gösterilmiştir.

1.1. Kentsel Dirençlilik

Kentler sürekli olarak artan riskler, afetler ve krizlerin değişken mekânsal ve zamansal nitelikleri, yoğunlukları ve biçimleri ile oluşan çeşitli sorunlar ile karşı karşıyadır. Bu değişkenlik kentlerin neye karşı dayanıklı olması gerektiği sorusuna çok sayıda ve karmaşık yapıda cevaplar üretmektedir. Bu sorunlara çeşitli ölçeklerde ve boyutlarda yaşanan terörizm, kültürel mirasın ve biyolojik çeşitliliğin kaybolması, tarımsal üretimin ve alanlarının yok olması; temiz gıda ve suya erişememe; sel, deprem, kuraklık gibi doğal afetler; küresel ekonomik krizler ve benzeri konular örnek olarak gösterilebilir. Bu nedenle ele alınan kentin, karşı güç olarak geliştireceği dayanıklılığı tanımlayabilmek için, söz konusu sorun demetinin iyi anlaşılması ve tanımlanması gerekmektedir. (Altun, 2011)

Yerleşmelerin sürdürülebilir olması amacıyla ve gelecek nesiller için de yaşam alanlarında; yeterli ve temiz hava, su, toprak ve enerji bulunması gerekmektedir. Sürdürülebilirliğin en önemli bileşeni dirençlilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Doğal çevre ve altyapı bileşenlerinin yeterince dirençli olduğu kentler sürdürülebilirlik konusunda güvenilir yerlerdir.

1.2. Afetlere Karşı Kentsel Dirençlilik

Günümüzde afetler oluş sıklıkları, şiddetlerinin artması ve etkilediği alanların fazlaşması ile dikkat çekmektedir. Özellikle Türkiye’de 2023 yılında olan ve on bir ilin etkilendiği büyük depremden sonra kentsel dirençlilik konusu öncelikle afetlere karşı dirençlilik olarak ele alınmağa başlanmıştır. Yaşanılan coğrafya ile ilişkili olarak afetler farklı olmakta bir veya birkaçı baskın görülmektedir. Afetler deprem, sel, yangın, tsunami ve fırtına gibi farklı şekillerde yaşanan coğrafyayı etkilemektedir.

2. YÖNTEM

Bilimsel araştırmaların birinci basamağı çalışılacak konunun belirlenmesidir. Konu belirlenmesi öncelikle belli bir ihtiyaç çevresinde şekillenmektedir. Ayrıca politika veya strateji belirlemek veya bilimsel literatüre katkıda bulunmak amacıyla eksik kalan noktaların tamamlanması için de çalışmalar yapılmaktadır. Gelen kaynak ayrıca çalışma ile ilgili bilgiler de vermelidir. Bu konuda en önemli referans ve bilgi kaynakları olarak lisansüstü tezler ortaya çıkmakta ve konu ile ilgili önemli ipuçları vermektedir. Bu araştırmanın amacı, kent dirençliliği ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi ve bunun sonucunda ortaya çıkan bulguların belirlenerek yorumlanmasıdır.

Bu kapsamda aşağıda belirlenen araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Türkiye'deki üniversitelerde kent dirençliliği konusunda kaç tane lisansüstü tez çalışması yapılmıştır?
2. Yapılan bu tez çalışmalarının yapıldıkları yıllara, türlerine, bilim dallarına, üniversitelere, danışman unvanına göre dağılımları nasıldır?
3. Kent dirençliliği konusunda yapılan tezlerin anahtar kelimelerindeki yoğunluk nasıldır?

Bu araştırmanın varsayımları şunlardır;

1. Lisansüstü tezlerin bilimsel yöntemler kullanılarak yapılmıştır.
2. Türkiye'deki üniversitelerde kentsel dayanıklılık kavramı üzerine yapılan tüm lisansüstü tezler, Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nin (Yöktez) Elektronik Arşivi'nde doğru ve eksiksiz olarak kaydedilmiştir.
3. Yöktez de tez arama çalışması 16.01.2024 ile 18.01.2024 tarihleri arasında yapılmış olup, bu tarihler itibari ile Yöktez'de kayıtlı lisansüstü tez çalışmaları ile sınırlıdır.

Bu araştırmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bibliyometri, özellikle bilimsel içerikli kitap, makale ve diğer yayınları analiz etmek için istatistiksel yöntemlerin kullanılmasıdır. Bibliyometrik yöntemler kütüphane ve bilgi bilimi alanında sıklıkla kullanılmaktadır. Bibliyometri, belirli zaman aralığındaki bilimsel çalışmaları araştırdığı gibi bir çalışmanın kendisinden sonra yapılan çalışmaları ne kadar etkilediğini de ortaya koymaktadır (Öztürk ve Kurutkan, 2020). Çalışmada veriler, tarama modeli kullanılarak elde edilmiştir. Türkiye'deki üniversitelerde yapılan lisansüstü tezler, YÖK Tez Merkezi internet ortamında “kent dirençliliği ” anahtar sözcüğü yardımıyla araştırılmıştır. Araştırmada kullanılan anahtar kelime ile lisansüstü çalışmalar incelenmiş; tezin adı, konusu ve anahtar sözcükler listelenmiş ve ayrı bir dosya oluşturulmuştur. Anahtar sözcükler ile bir yoğunluk haritası elde edilmiştir. Ayrıca bu tezler yıl, tür, bilim dalı, üniversite, danışman unvanı gibi konularda analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar çeşitli grafikler kullanılarak görselleştirilmiş ve yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

Çalışmamızın bu bölümünde kent dirençliliği anahtar kelimesi ile yapılan araştırma sonucunda, ulaşılabilen lisansüstü tezler detaylı bir şekilde incelenmiştir. Tezler detaylı olarak gruplanmış ve araştırma soruları çerçevesinde değerlendirilmiştir.

alışmalar kullandıkları yöntemlere göre detaylı olarak incelenmiş bir tablo olarak Tablo 1'de verilmiştir.

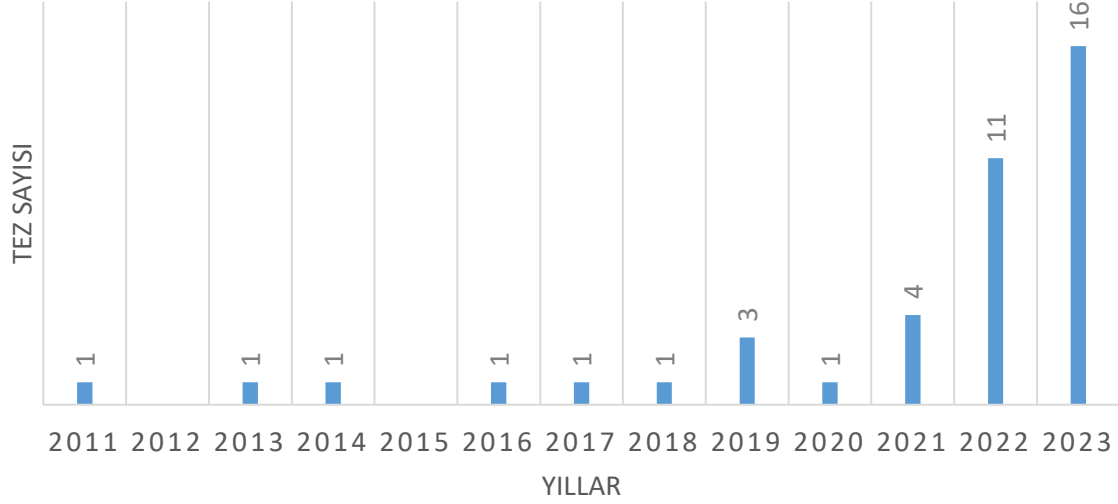
Tablo 1. Lisansüstü Tezlerin Kullandıkları Yöntemler

Tezler	Yöntemler
Demir A. (2022)	oklu tehlike analizi, çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV)
Altun A.Ö. (2011)	Sosyo-ekolojik ilişki ağları ve mekânsal analizler
İnce A. (2023)	Risk azaltma planları
Hazir B. (2022)	Risk azaltma planları
Kök B. (2023)	blockchain teknolojisi ve Web3 teknolojilerine
Konak B. (2022)	derinlemesine mülakat

Çoşkun D. (2023)	Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin
Kurban D. (2023)	Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin
Altaş E. (2023)	SWOT Analizi, nitel ve nicel analizler
Bestelci E.C. (2023)	(ÇKKV) , Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP)
Uzuner E. (2021)	Ankat ve istatistikî yöntemler
Çalışkan E.K. (2023)	Üç ölçekli çeper kuşak analiz, Tipolojik analiz
Gönüllü F. (2023)	ÇKKV, AHP Yöntemi ile bütünsel tehlike haritalarının oluşturulması
Derinci G. (2022)	Alan araştırması, katılımsız gözlem ve derinlemesine görüşme
Soylu G.T. (2022)	Anket çalışması
Biçer G. (2023)	Analiz ve inceleme
Özçalkap H. (2022)	Analiz ve inceleme
Lagha I. (2020)	Kentsel dirençlilik göstergeleri
Çalışkan İ. (2014)	Derinlemesine görüşmeler, inceleme ve araştırma
Avcılar K. (2019)	Analiz ve inceleme
Mutlu M.Y. (2023)	Analiz ve inceleme
Çakir M. (2023)	Coğrafi Bilgi Sistemi ve ÇKKV
Balta M. Ö. (2013)	Anket ve AHP
Lfarakh R. (2021)	Analiz ve inceleme
Bakerli S.D. (2022)	Analiz ve inceleme
Şahin S. (2022)	Analiz ve inceleme
Gianfrancesco S.U. (2022)	Analiz ve inceleme
Akkaya S. (2021)	Araştırma ve blok zincir uygulaması
Başgu S.C. (2017)	Literatür taraması ve uygulamalar
Turan S. (2021)	İnceleme ve araştırma
Adikutlu S. (2019)	Analiz ve inceleme
Siddiqui S.D. (2019)	Ağırlıksız yöntem (CHRIL) ve ağırlıklı yöntem (AHP)
Hatipoğlu S.S. (2023)	Analiz ve inceleme
Kaynar S.P. (2023)	Analiz ve inceleme
Deveci S. (2023)	Analiz ve inceleme
Dincer Ş.E. (2022)	Literatür taraması ve uygulamalar
Şirin Ş.E. (2016)	Analiz ve inceleme
Mhlanga T.S. (2022)	Arşiv analizi, derinlemesine görüşmeler, CBS
Bozkurt U. (2023)	ÇKKV
Eminoğlu Y. (2023)	Coğrafi analiz teknikleri, ağırlıklandırma ve istatistiksel analizleri
Galantını Z.D.Y. (2018)	Analiz ve inceleme

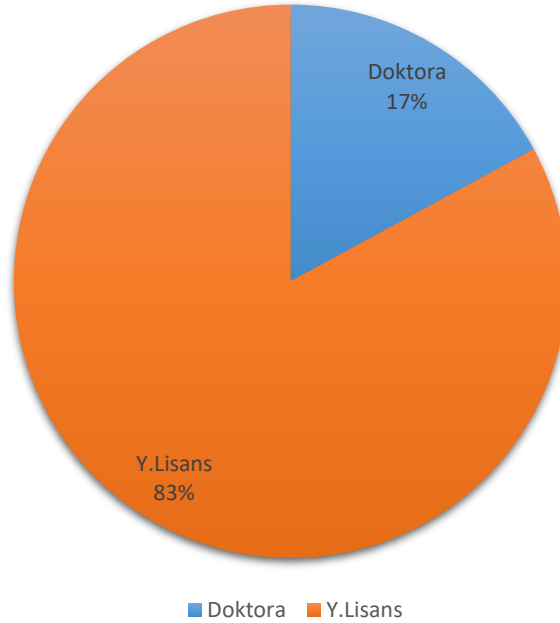
Yöntemler göre yapılan incelemede makalelerde çoğunlukla analiz, inceleme, nitel ve nicel analiz yöntemlerinin kullanıldıkları görülmektedir. Ayrıca Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) teknikleri de kullanılan yöntemler arasında görülmektedir.

Şekil 1’de afet yönetimi konusunda yapılan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımları verilmiştir. Lisansüstü tezler yapıldıkları yıllara göre dağılımı incelendiğinde en çok 2023 yılında (16 adet) kent dirençliliği konusunda tez çalışmasının yapıldığı görülmüştür. Bunu 2022 ve 2021 yılları (iki yıl toplamı 15 adet) takip etmektedir. Bazı yıllarda (2012 ve 2015) ise hiçbir lisansüstü tezi yapılmadığı gözlenmiştir. Son yıllarda kent nüfuslarının artması ve kentlerin de etkilendiği çeşitli afetlerin yaşanması nedeniyle akademik çalışmaların da bu yöne kanalize olduğu düşünülmektedir.

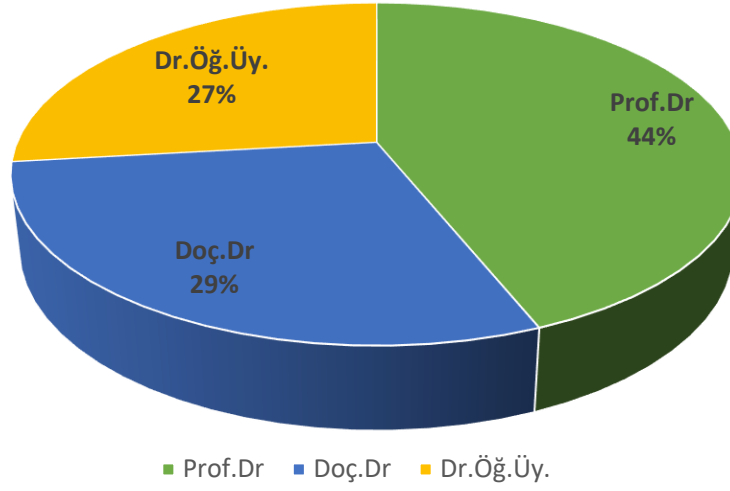
Şekil 1. Lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımları

Şekil 2’de yapılan tez çalışmalarının araştırma türüne göre dağılımı incelendiğinde, kent dirençliliği konusunda yapılan 41 adet tez çalışmasının % 83’ ünün yüksek lisans ve % 17’sinin ise doktora tez çalışması olduğu bulunmuştur.

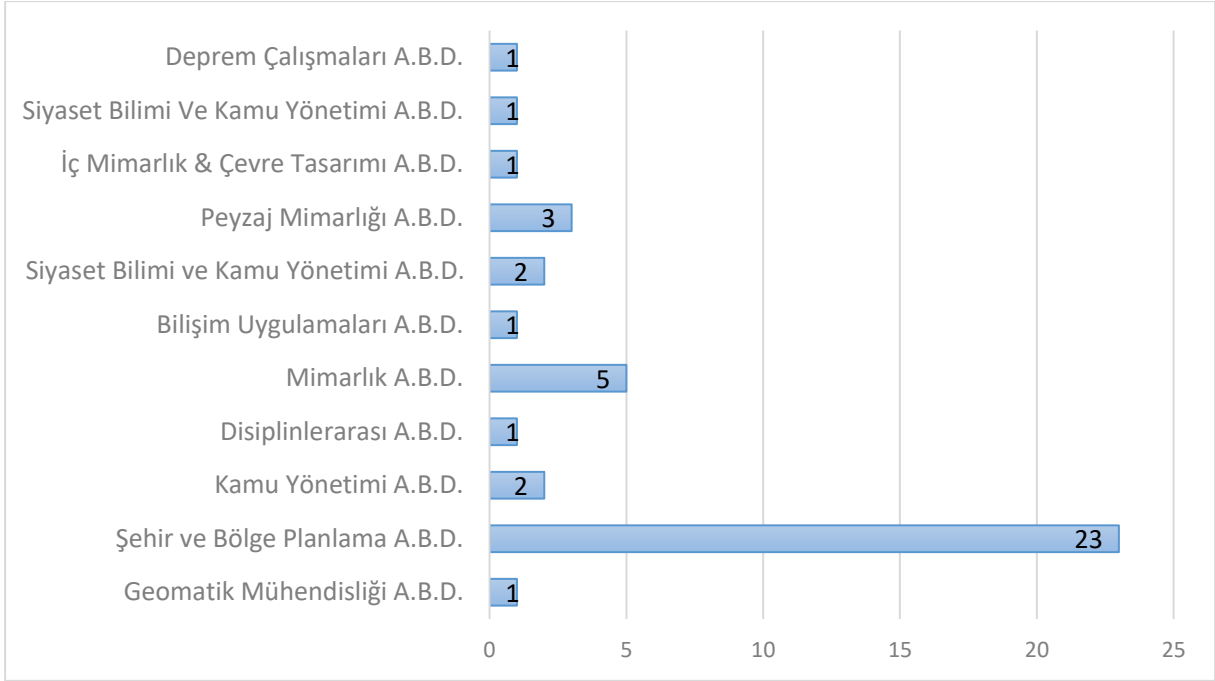

Şekil 2. Lisansüstü tezlerin türlerine göre dağılımları

Şekil 3’de kent dirençliliği konusunda yapılmış lisansüstü tezlerde, danışman hocaların unvanlarına göre bir değerlendirme yapılmıştır. Kent dirençliliği konusunda yapılan 41 tezde danışmanların % 44’ünün Profesör Doktor, % 29’unun Doçent Doktor ve % 27’sinin ise Doktor Öğretim Üyesi (Yrd. Doç. Dr.), olduğu görülmektedir.

Şekil 3. Lisansüstü tezlerin danışman unvanına göre dağılımları

Şekil 4. Lisansüstü tezlerin bilim dalına göre dağılımları

Şekil 4'te lisansüstü tezlerin ilgili oldukları ana bilim dalına göre tasnif yapılmıştır. Yapılan tez çalışmalarının büyük çoğunluğu (23 adet) Şehir ve Bölge Planlama ana bilim dalındadır. Bunu 5 adet ile Mimarlık Ana bilim dalı ve 3 adet ile Peyzaj Mimarlığı Ana bilim dalı izlemektedir. Diğer Ana bilim dalları tabloda görülmektedir.

Şekil 5'de kent dirençliliği konusunda yapılmış olan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı gösterilmektedir. İstanbul Teknik Üniversitesi toplam 41 tez içerisinde 8 adet tez ile birinci sırada yer almaktadır. Bu üniversiteye 6 adet tez ile gazi Üniversitesi ve 3 adet tez ile Erciyes Üniversitesi izlemektedir. Bu konuda tez çalışması yapan diğer üniversiteler ve yaptıkları tez sayıları ilgili tabloda verilmiştir.

4. SONUÇLAR

Bu çalışmada “kent dirençliliği” kavramı çerçevesinde Türkiye’de yapılan lisansüstü tezler incelenmiştir. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nin (Yöktez) arşivinde yer alan ve web ortamında erişime açılan tezler incelenmiştir. “Kent Dirençliliği” kavramı ile yapılan tarama sonucu 41 adet teze ulaşılmıştır. Tezler bilgisayar ortamında pdf dosya formatında indirilmiş ve incelenmiştir. İlk olarak tezler yayınladıkları yıllara göre incelenmiştir. Kent dirençliliği kavramı ile ilgili en eski tezin 2011 yılına ait olduğu görülmüştür. Son üç yıla kadar yayımlanan tez sayısı her yıl ortalama bir adet iken son üç yılda bu oran önemli ölçüde artış göstermiştir. Bunun nedeni ise son yıllarda artan afetler ve bu afetlerin kent dirençliliğine olumsuz yansımaları olarak düşünülebilir. Özellikle 6 Şubat 2023 depreminden sonra 2023 yılı içerisinde son on üç yılda yayınlanan tezlerin üçte birinden fazlası yayınlanmıştır.

Tezlerin türlerine göre yapılan incelemede 41 adet tezin % 83’ünün yani 34 adet tezin lisansüstü tez çalışması olduğu ve diğerlerinin ise doktora düzeyi tez çalışması olduğu bulunmuştur. Yapılan tezlere danışman olarak destek veren kişilerin unvanlara bakıldığında ise % 44’ünün Prof.Dr unvanlı, % 29’unun Doç.Dr. unvanlı ve diğerlerinin ise Dr.Öğr. görevlisi unvanlı personel olduğu görülmektedir.

Lisansüstü tezlerin yapıldığı ana bilim dalına göre de incelemesi yapılmıştır. Bu çerçevede en çok ve açık ara Şehir ve Bölge Planlaması Ana Bilim Dalında (23 adet) çalışma yapıldığı görülmektedir. Bu Ana Bilim dalını Mimarlık ve Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim dalı izlemektedir. Kent dirençliliği kavramı ve bu kavramın ilişkili olduğu konular daha etraflıca çalışıldıkça farklı ana bilim dallarında da bu konu ile ilgili çalışmaların artacağı düşünülmektedir. Kent dirençliliği sadece afetle ve afetin bir çeşidi olan depremler ile ilgili değildir. Giriş bölümünde de ifade edildiği üzere artan nüfusun yoğunlukla kentlerde yaşamayı tercih etmesi, kentlerin ilerleyen yıllarda daha fazla oranda yaşayan nüfusu barındıracağı gibi veriler öngörülmektedir. Bu nedenle kent dirençliliğine katkı sağlayacak ekonomik, sosyal, altyapı ve doğal çevre gibi birçok etkeninde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu ise daha kapsamlı ve diğer ana bilim dallarının da desteğini almayı başaran bilimsel çalışmaların katkısı ile olabilecektir. Bu ise daha dirençli kentlerin oluşmasına katkı sağlayacaktır.

Üniversite bazında yapılan inceleme sonucunda ise kent dirençliliği konusunda en fazla tez yayınlayan ilk üç üniversitenin İstanbul Teknik Üniversitesi (8 adet), Gazi Üniversitesi (6 adet) ve Erciyes Üniversitesi (3 adet) olduğu ilgili şekilden görülebilmektedir. İstanbul hem afetler konusunda riskli bir il olması hem de büyük bir metropol olması sebebi ile bu konuda çalışılması gereken önemli bir alan olarak bilinmektedir. Bununla birlikte özellikle muhtemel deprem hatları üzerinde olan şehirler, sel baskını veya yangın gibi risklere açık olan kentlerde bulunan üniversitelerin özellikle kent dirençliliği konusunda çalışmalarını artırması tavsiye edilebilir. Ayrıca Ankara gibi afet riski az olmakla birlikte artan nüfusun getirdiği kentleşme problemlerine cevap olacak ve kentsel dayanıklılığa katkı sağlayacak çalışmalarda ilgili üniversitelerce yapılmalıdır.

Şekil 6’da tezlerin anahtar kelimeleri ile ilgili kelime bulut analizi yapılmıştır. En çok kullanılan “kentsel” kelimesi “Afet, dayanıklılık, dirençlilik ve sürdürülebilirlik” kelimeleri ile çevrilmiş olması ayrıca dikkat çeken bir görsel oluşturarak yeni çalışma yapacaklara gereken işaretleri vermektedir.

Kentsel dirençlilik veya sadece dirençlilik veya dayanıklılık kavramı çok boyutlu bir kavram olarak incelenmektedir. Kentlerin karşılaştığı sorunlara bağlı olarak farklı disiplinler ve bilim dalları ile ele alınması gereklidir. Özellikle değişen ekonomik, teknik ve sosyal çerçeve kent dirençliliği kavramına farklı bilim dalları ile yaklaşımı gerektirecektir. Ayrıca artan afetler ve bunların etkilerinden korunmak çabaları da konuya daha karmaşık hale getirmektedir. Bu nedenlerle kentsel dirençlilik kavramı belki her kent ve her zaman için yeniden ele alınması ve yorumlanması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Son yıllarda yapılan bilimsel çalışmalarda dayanıklılıkla ilişkilendirilen 30'dan fazla özelliğten bahsedilmektedir. Kent dirençliliğini ifade edebilen ve yaygın olarak kullanılan beş temel özellik olarak Çeşitlilik, Destek, Yedeklik, Modülerlik ve Uyarlanabilirlik olarak sıralanabilir.

5. KAYNAKLAR

- Adıktulu, S. (2019). Resilience to disasters: Lessons from Turkish urban regeneration experiences (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Akkaya, S. (2021). Kentsel direncin artırılmasında akıllı kent ve blok zincir uygulamaları: Trabzon örneği (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Altaş, E. (2023). İklim değişikliğine karşı kentsel dirençlilik önerileri geliştirilmesi, Mudanya örneği (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Altun, A. Ö. (2011). Kentsel dayanıklılığın sağlanmasında sosyo-ekolojik ilişki ağları ve yapılaşmanın rolü (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Avcılar, K. (2019). Design methodologies of climate protection plans for metropolitan areas the case of Istanbul metropolitan area (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Bakerli, S. D. (2022). Sustainable and resilient urban development strategies in post-war cities (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Balta, M. Ö. (2013). Kentsel risklerin planlama temelinde analizi ve dirençli kent planlama yaklaşımı (Doktora tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Başgu, S. C. (2017). Design and implementation opportunities of green walls to reduce urbanheat island effects in melbourne cbd (Yüksek lisans tezi)
- Bestelci, E. C. (2023). İklim değişikliği bağlamında Antalya kent merkezinin kentsel dayanıklılığının incelenmesi (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Biçer, G. (2023). İklim değişikliği ve kentsel direnç: Kırılğınlıktan dirence Konya örneği (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Bozkurt, U. (2023). Evaluation of different urban transformation strategies through effectiveness indicators in earthquake-prone areas (Doktora tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Çalışkan, İ. (2014). An evaluation of roles, coordination and cooperation of local governments in disaster risk management policy in Turkey (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Çalışkan, E. K. (2023). Çeper kuşak alanlarının gelişiminde ve dönüşümünde mülkiyet perspektifi: İstanbul incelemesi (Doktora tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Çakır, M. (2023). Coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve en iyi-en kötü yöntemi ile Beykoz ilçesi için kentsel dayanıklılık modeli oluşturulması (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Çoşkun, D. (2023). Afete karşı dirençlilik perspektifinden akıllı konutlar ve İstanbul'da gayrimenkul sektörü üzerindeki etkileri (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Demir, A. (2022). Dirençli kent oluşturma aracı olarak kentsel dönüşüm: Van- Erciş örneği (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Derinci, G. (2022). Alışveriş caddelerinin dirençliliği: Ankara, Kızılay örneği (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Deveci, S. (2023). İklim değişikliğine karşı kentsel dirençlilik açısından mavi-yeşil altyapının önemi: Edirne kent merkezi örneği (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Dincer, Ş. E. (2022). Kentsel dirençlilik endeksi geliştirilmesi: AnkaraMetropoliten Alan Örneği (Doktora tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.
- Eminoğlu, Y. (2023). Yüzey kentsel ısı adası yoğunluğu ve kırılğınlığının araştırılması: İstanbul metropoliten bölgesi için çok boyutlu bir yaklaşım (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> veri tabanından erişildi.

- Galantini, Z. D. Y. (2018) Urban resilience as a policy paradigm for sustainable urban planning and urban development: The case of Istanbul (Doktora tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Gianfrancesco, S. U (2022). Towards sustainable cities: Assessment of urban agriculture as a good practice (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Gönüllü, F. (2023). Kentsel dayanıklılığın belirlenmesinde deprensellik: İzmir-Tire örnek alan çalışması (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Hazır, B. (2022). Kayseri kentinde kentsel risk ve gerilim analizi: Kentsel dayanıklılık araştırması (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Hatipoğlu, S. S. (2023) Kentsel dirençlilik bağlamında Türkiye'de belediye birliklerinin rolü: Türkiye Belediyeler Birliği (Doktora tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- İnce, A. (2023). Sel riskinin kentsel risk faktörleri üzerinden değerlendirilmesi ve risk azaltım politikaları için dersler: Yozgat örneği (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Kaynar, S. P. (2023). Afet ve risk yönetimi kapsamında Çankırı kent merkezindeki acil toplanma alanlarının uygunluk ve yeterliliklerinin analizi (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Kök, B. (2023). Toplumların kolektif zekası ile kentsel alanların merkeziyetsiz yapıda kavramsal tasarımı: Kripto kentler (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Konak, B. (2022). Sürdürülebilir kentler bağlamında dirençli kent: Çankırı örneği (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Kurban, D. (2023). İklim değişikliği karşısında kentlerin eylem planları: AB ve Türkiye kentleri (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Lagha , I. (2020). Urban resilience of the historical bazaar area in medina of Tunis (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Lfarakh, R. (2021). Dirençli bir şehre doğru (dirençlilik ve kentsel sistemler arasındaki bağın araştırılması) (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Mhlanga, T. S. (2022). Siklonlara karşı kentsel dirençlilikte mekansal planlamanın rolü: İdai siklonu ve Mozambik'deki Beira kenti (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Mutlu, M. Y. (2023). İklim değişikliğine mekansal uyumda toprak ekosistem servislerinin rolü: Nilüfer çayı havzası (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Özçalkap, H. (2022). Dirençli kent hedefli sakınım planlamasında Mmalatya örneği (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Sıddıqı, S. D. (2019). İklim değişikliğinin etkilerine karşı mahalle ölçeğinde kentsel esneklik değerlendirmesi: Konya örneği (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Soylu, G. T. (2022). Urban resilience of small towns during the COVID-19 pandemic: The case of Seferihisar (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Şahin, S. (2022). Kentsel dirençlilik bağlamında kamusal mekânlara yerelden bakmak: taktiksel şehircilik, İstanbul örneği (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Şirin, Ş. E. (2016). Dayanıklı kentler için kentsel tasarım ilkeleri (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- Turan, S. (2021). Mahalle kültürünü sürdürebilmek ve yeni bir kavram arayışı olarak sosyal dayanıklı mahalle: Kurtuluş-Feriköy örneği (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).
- TÜİK internet sitesi <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kent-Kir-Nufus-Istatistikleri-2022-49755> erişim tarihi 14.02.2024 saat 11.33
- Uzuner, E. (2021). Deprem sonrası konut tercihlerinde kullanıcı bilincinin değerlendirilmesi: Gölcük/Değirmendere örneği (Yüksek lisans tezi) [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ veri tabanından erişildi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/veri-tabanından-erişildi).